

Lastensuojelun määräaikojen valvonta

Valvonnan kohde

Kaavin kunta

Ratkaisu

Kaavin kunta on saattanut lastensuojelun henkilöstöresurssin lain vaatimalle tasolle määräaikaan mennessä. Uhkasakkoa ei tuomita maksettavaksi. Valvonta-asian käsittely päättyy aluehallintovirastossa.

Aluehallintovirasto kuitenkin korostaa, että työnantajan velvollisuus on huolehtia, että nämä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakasmäärät pysyvät lastensuojelulain 13 b § mukaisina. Kyseisiä asiakasmääriä ei voi ylittää rikkomatta lakia. Myös lastensuojelulain 26:ssä säädetyt määräajat ovat ehdottomia. Määräaikoja ei voi ylittää rikkomatta lakia.

Aluehallintovirasto jatkaa määräaikojen toteutumisen seurantaa THL:n valtakunnallisen tiedonkeruun perusteella. Jos määräaikojen ylityksiä ilmenee, ryhtyy aluehallintovirasto tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin.

Asian kuvaus

Vireille tulo

Itä-Suomen aluehallintovirasto määräsi 3.12.2021 antamallaan päätöksellä (ISAVI/4641/2020), että Kaavin kunnan tulee viimeistään 28.2.2022 mennessä huolehtia siitä, että

- 1) lastensuojeluilmoitukset ratkaistaan lastensuojelulain 26 §:ssä säädetyin tavoin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ilmoituksen tai hakemuksen vastaanottamisesta ja
- 2) palvelutarpeen arvioinnit laaditaan lastensuojelulain 26 §:ssä ja sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetyin tavoin ilman aiheetonta viivytystä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lastensuojeluasian vireille tulosta ja että
- 3) henkilöstöresurssit ovat riittävässä suhteessa lastensuojelulain velvoitteisiin ja asiakasmääriin.

Määräysten noudattamisen valvomiseksi aluehallintovirasto velvoitti Kaavin kunnan antamaan selvityksen toimenpiteistä, joihin se ryhtyi määräysten perusteella.

Aluehallintovirasto sai Kaavin kunnan selvityksen 15.3.2022. Saamansa selvityksen perusteella aluehallintovirasto katsoi tarpeelliseksi jatkaa valvontaa lastensuojelun henkilöstöresurssin osalta.

Itä-Suomen aluehallintovirasto määräsi 26.4.2022 sadantuhannen (100.000,-) euron uhkasakon uhalla Kaavin kunnan huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 15.6.2022 mennessä siitä, että Kaavin kunnan lastensuojelun henkilöstöresurssit ovat riittävässä suhteessa lastensuojelulain velvoitteisiin ja asiakasmääriin.

Päätöksessään aluehallintovirasto lisäksi velvoitti Kaavin kunnan toimittamaan 4.7.2022 mennessä selvityksen toimenpiteistä, joihin se päätöksessä annetun määräyksen perusteella ryhtyi.

Selvitykset

Kaavin kunnan vs. sosiaalijohtaja Eila Vesa on antanut asiassa selvityksen 20.6.2022 ja pyynnöstä täydentänyt sitä 22.7.2022 ja 25.7.2022.

Selvityksen mukaan tarkastelujaksolla 1.1.-20.6.2022 Kaavin kuntaan on tullut 51 lastensuojeluilmoitusta, joista lakisääteisen

seitsemän arkipäivän sisällä ilmoituksen vastaanottamisesta on käsitelty kaikki ilmoitukset.

Palvelutarpeen arviointeja on ajalla 1.1.–20.6.2022 ollut vireillä 17 kpl. Selvityksen mukaan yksi näistä ei ole valmistunut kolmen kuukauden määräajassa.

Selvityksen täydennyksen 22.7.2022 mukaan Kaavin

- Lastensuojelun asiakkaiden kokonaismäärä: 25
- Jälkihuollon asiakkaiden määrä (täysi-ikäiset ja alaikäiset eriteltynä): 10 (1)
- Sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa olevien lapsien määrä 25
- Lapsiperhepalvelujen kokonaismäärä: 19, uusia 6

Kaavin kunnan 21.4.2022 antaman selityksen mukaan 19.4.2022 lapsiperhepalveluissa on ollut yhteensä 75 asiakasta, joista lastensuojelun alaikäisiä asiakkaita oli 46.

Aluehallintoviraston toteaa, että lapsiperhepalvelujen kokonaisasiakasmäärä oli Kaavin kunnan selvitysten mukaan vähentynyt kolmen kuukauden aikana 75 asiakkaasta 50:een ja lastensuojelun asiakkaiden määrä 46 asiakkaasta 25:een.

Kaavin vs. sosiaalijohtaja Eila Vesan 25.7.2022 antaman tiedon mukaan lastensuojelun asiakasmäärän suuri muutos johtuu siitä, että Pro Consonan tilastossa samat lapset näkyivät tilastossa aiemmin moneen kertaan.

Selvityksen täydennyksen 22.7.2022 mukaan Kaavilla lastensuojelun tehtäviä on 15.6.2022 hoitaneet

- Sosiaalityöntekijä J.M.: 16.5 - 30.8.2022. Ostopalveluna. Jatkuu mahdollisesti 30.9.2022 saakka ostopalveluna.
- Sosiaalityöntekijä/lastenvalvoja R.I.: 30.5-19.6.2022.
- Sosiaalityöntekijä/lastenvalvoja H-M.S., aloittanut 13.6.2022, vakituinen.

Sosiaalityöntekijä J.L. virkavapaalla 30.9.2022 saakka.

Vs. sosiaalijohtaja Eila Vesa on koulutukseltaan sosiaalityöntekijä. Sosiaalijohtajalle ei kuulu lastensuojelun tehtäviä, ainoastaan henkilöstön konsultaatiot.

Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 49 a §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä.

Pykälän 2 momentin mukaan jokaisen kunnan käytettävissä tulee olla asiakastyöhön osallistuvan virkasuhteisen sosiaalityöntekijän palveluja.

Lastensuojelulain (417/2007) 11 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että ehkäisevä lastensuojelu sekä lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina sitä tarvitaan.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lastensuojelun on oltava laadultaan sellaista, että se takaa lastensuojelun tarpeessa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen heidän tarvitsemansa avun ja tuen.

Lastensuojelulain 13 b §:n 1 momentin mukaan lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on nimettävä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä (lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä), jonka tulee olla sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015) tarkoitettu sosiaalihuollon ammattihenkilö.

Pykälän 2 momentin mukaan yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla enintään 30 lasta asiakkaanaan. (22.12.2021/1276)

Voimaantulosäännöksen mukaan lakimuutos on tullut voimaan 1.1.2022. 13 b §:n 2 momentissa säädettyä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakkaiden enimmäismäärää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2024. Siihen asti lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla enintään 35 lasta asiakkaanaan.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Lastensuojelulain 4 §:n mukaan lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelussa asialla on usein suuri merkitys asianosaisen jokapäiväiseen elämään ja välitön yhteys perusoikeuksiin. Lainsäätäjä on pyrkinyt laissa säädetyillä määrärajoilla varmistamaan sen, että asiat käsitellään kohtuullisessa ajassa, asioiden käsittelyyn kohdennetaan riittävästi voimavaroja ja käsittelyvelvollisuus tulee muutoinkin täytetyksi. Myös hallintolain (434/2003) 23 §:n 1 momentti velvoittaa viranomaisia käsittelemään asiat ilman aiheetonta viivytystä.

Aluehallintovirasto toteaa, että lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelujentarpeen arviointi ja niiden myöntäminen ovat suurelta osin sosiaalityöntekijälle laissa määritellyjä tehtäviä. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävään kuuluu valvoa lapsen edun toteutumista koko lastensuojeluprosessin ajan. Tämän mahdollistamiseksi lastensuojelulaki pyrkii turvaamaan lakisääteisten työntekijöiden työtehtävät kohtuullisilla asiakasmäärillä. Työnantajan velvollisuus on huolehtia, että nämä asiakasmäärät pysyvät lastensuojelulain 13 b § mukaisina. Kyseisiä asiakasmääriä ei voi ylittää rikkomatta lakia.

Myös lastensuojelulain 26 §:ssä säädetyt määräajat ovat ehdottomia. Määräaikoja ei voi ylittää rikkomatta lakia. Jokaisella lastensuojelun asiakkaalla on oikeus saada asiansa käsitellyksi sille säädetyssä määräajassa.

Aluehallintovirasto on valvonnan aikana katsonut, että kaksi lapsiperhepalvelujen sosiaalityöntekijää on riittävä määrä

lastensuojelulain velvoitteiden täyttämiseksi suhteessa Kaavin kunnan lastensuojelun asiakasmäärään.

Määräyksen määräpäivänä 15.6.2022 Kaavin kunnassa on ollut vakituinen sosiaalityöntekijä, joka on lastensuojelun ohella hoitanut lastenvalvojan tehtäviä. Virkavapaalla olevan lastensuojelun sosiaalityöntekijän virka on ollut täytettynä ostopalvelusosiaalityöntekijällä. Lastensuojelulaissa määritellyjä määräaikoja ei ole ylitetty kuin yhden palvelutarpeen arvioinnin osalta.

Näin ollen aluehallintovirasto katsoo, että Kaavin kunta on saattanut lastensuojelun henkilöstöresurssin lain vaatimalle tasolle määräaikaan mennessä. Uhkasakkoa ei tuomita maksettavaksi ja tämän valvonta-asian käsittely päättyy aluehallintovirastossa.

Aluehallintovirasto jatkaa määräaikojen toteutumisen seurantaan THL:n valtakunnallisen tiedonkeruun perusteella. Mikäli määräaikojen ylityksiä ilmenee, ryhtyy aluehallintovirasto tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin.

Muutoksenhaku

Tämä päätös ei sisällä sellaista ratkaisua, johon oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 1 momentin perusteella voisi hakea valittamalla muutosta.

Johtaja

Ulla Ahonen

Ylitarkastaja

Taija Liukkonen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Taija Liukkonen, puhelin 0295 016 800 (vaihde)

Jakelu ja suoritemaksu

Kaavin perusturvalautakunta

Päätös on maksuton.

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira
(V/24183/2021)

Tämä asiakirja ISAVI/3072/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/3072/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Liukkonen Taija 28.09.2022 14:46

Ratkaisija Ahonen Ulla 28.09.2022 14:41